

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 25. Septemberben 1792.

B E T S.

A' mi F. Királyunk és Királynénk friss egészségben vagynak. — — — Azt értjük, hogy a' Magyar 's Erdély Országban fekvő Sergek közzül 25 ezer, utazó parantsolatot vett volna. — Ama minden tekintetben nevezetes nemzetünkbeli ifju Gavallér Gróf *Rheday Adám* Urfi ő Nsága, ki már egy néhány esztendőktől fogva az *Europai Músákat*, 's *Udvarokat* látogatta, a' múlt Pénteken *Bétsbe Londonból* szerentsésen meg-érkezett.

A' *Belgrádi* régi lakosok nem verhetvén-ki a' Basát a' felső Várból, és eleségeikből is ki-fogyván, *Capitulációra* hívták a' Basát, és azt kérték tőle, hogy hagyassa-félbe az ellenek való ágyuzást,

zást, 's szenvedje meg őket a' külső Városokban; fogadják, hogy ők is tsendesesen fogják magokat viselni. De a' Basa' felelete a' vólt, hogy míg ő él, addig ugyan békefégesen meg nem maradnak a' szemei előtt; hanem tsak jobb lesz, ha eltakarodnak. Illy kemény választ kapván, már tsak azt kérték: hadd telepedhesenek meg leg-alább egy néhány falukban. Erre, olly izenetet vettek a' Basától, hogy, annyi mint az, szánakozásból meg fogja őket szenvedni; de következő két feltételek alatt: 1.) hogy *Belgrádtól*, leg alább is tiz órányi járó földre vonnyák-meg magokat; 2.), hogy egy faluban húznál többen nem választhatnak lakó helyet magoknak. Meg-nyugodtak ezen ajánlásán a' Basának, a' ki még e' felett megígérte, hogy maga fog kegyelmet kérni nékiek a' Portánál; a' minthogy irt is egy könyörgő Levelet a' Tsászárhoz, 's által adatta azt a' Pártosoknak, hogy olvassák el, 's küldjék-el magok *Konstántzinápolyba*. De már az előtt el küldötte maga, *Orsován* által a' Tsászárnak azon irásokat, mellyekben elő vólt adva a' dolog, minden környülállásaival együtt. — Már most tehát fegyver-nyúgvás vagyon, a' két Török Felekezet között; 's a' mint látszik, nem akar *Kara-Hassan* mind addig ki-mozdúlni *Belgrád'* külső Városaiból, míg felelet nem érkezik *Konstántzinápolyból*.

Pest 13. Sept. — A' Magyar Téátrom tagjai még élnek, a' Magyar nyelv és erkölts pallérozásán munkálódnak, és fel-tett tzieljokban az irigységig áthatatosok. — Már most ismét *Protashevitz* Ur az igazgatójok. *Sept. 11-dikén* a' *Déskos Léány* jelent-meg ezen Téátromon, mellynek ez a' summája: *hogy a' tudomány többet ér a' szépségnél*. Szerzője ezen játéknak *Intsinér Ujvári* Ur. Ditséretet érdemlett mind a' Szerző, tiszta Magyar és leg-jobb izlés szerint készült munkájával, mind az igazgató, jó rend-szabásaival, mind pedig a' jádztó személlyek, ki-ki magáért való ki-tételével.

Élje.

Eljének minnyájon a' haza jóvára, és irigyeik bosz-
szujára!

Kolosvár 14. September.

Gyenge egészségem nem engedte, hogy *Kolos-
várt* a' rendes időre meg-jelenhessék, de a' melly
kevés napok lett érkezésemről fogva el-töltek,
azok én nékem mind eddig kedvesek, és igen gyö-
nyörüségesek vóltanak. — Az Ország Tanátsko-
zásain jelen lenni a' leg-örvendetesebb idő töltés,
és minden érzékenységtől meg-folztatott szív az,
melly meg nem vidúl itten; midőn az Ország há-
rom Nemzetből egybe sereglett Mgos Rendei kö-
zött a' valóságos egyességet, igaz szeretetet, és a'
köz-jóra intézett munkás igyekezetet a' leg-virág-
zóbb állapotban lenni szemléli, és minden elő for-
duló Országot illető dologban, ujjabb erőtséget kap-
aztat álhatatosan hinni; hogy hárman vagynak it-
ten kik a' köz-jóban fáradoznak, a' Magyar, a'
Székely, és a' Szász Nemzet, és ez három egy-
mástól nagyon megkülömböztetett, még-is valósá-
gos egy; — 's mindnyájan kik itten jelen vannak
egy Atyának Gyermekai, egy Hazának született
édes fiai, és egy-mással Barátságos kezeket fog-
nak. — Mind ezen Haza édes Attyainak, mind
F. Urunk Biztossának, egyezett akaratjok; ha a'
környül állások akadályt nem vetnek, a' közelítő
October 4-dik napjára, Országos tanátskozásokat
bé végezni, fáradhatatlanul folytatott terhes mun-
kálkodásoktól meg-szünni, és azon nagy napot,
a' nagy Fejedelem tiszteletére, a' terhes gondok-
tól könnyebbitett, 's vigszággal töltött hiv szívvvel
fel áldozván, tiszta indulattal kezdett, szeretettel és
szorgalmatos igyekezettel folytatott Gyűléseiknek,
edgyütt léteknék, barátságoson véget vetni, és
egymástól szives jók ohajtása, 's kívánása között
el-válni.

Ama nagy Lelkü, és emlékezetü R. Sz. B.
Gr. a' Fels. R. Tsászár belső Udvari Titoknakja, és
Guberniális Consiliáriusja *Széki Teleki Adám* Ur ő

Exc.jának, kedves Hazának nagy oszlopának, September 2 dik napján, itten Kolosváratt a' belső Farkas Uttzai nagy Templomban, 2 Halotti tanítás által igen nagy és Méltóságos Gyülekezet jelenlétében, adaték meg utolsó világi tisztelése, halotti pompája — első Prédikátor vólt a' különös érdemeivel, nagy és valóságos tiszteletes nevet nyert, Magyar Cicero, a' M. Vásárhellyi Pap *Borosnyai Lukács Simon* Ur, a' ki ez alkalmatossággal is, minden rendü, rangú és Vallásu Halgatók előtt nem csak el-szenvedtetést, hanem meg-elegedést, szeretetet, ditséretet, és bámulást nyert.

Nagy Hazafiától való meg-fosztatását emlitem itt kedves Hazánknak, de még sem vala ez elég a' kevély Halálnak, hanem az Udvari Nemes Magyar Kir. Testörzö Seregnél, a' M. Kir. Törvényes Táblánál pedig Törvényt-tévő Birói hivatalban hofszason, hasznoson és ditséretesen szolgált férfiat Regio-Tabularis Assessor Mgos *Fritsi Fekete Lajos* Urat is, N. Belső-Szolnok Vármegye egyik Biztosza *Nemes Antal* Urral edgyütt, Országunk Rendjei számából ki-szakasztá, és örökre el-alatá. — Más alkalmatossággal, más, és több dolgok közlével mútatom az Urhoz való tiszteletemet, most pedig el-halgatok, remélvén, hogy az Ur jelentéseimnek annyival könnyebben enged hitelt, a' mennyivel bizonyosabban tapasztalta velünk edgyütt sok izben, hogy a' *Magyar Kurir* fogadatlan Prokátora, a' hazudni nem tudó *Magyar Hirmondó*, kétségbe hozhatatlan hitelü *Correspondensétől* a' dolgok valóságáról tudósittatván, az Ur által hibáson jelentett dolgokat, a' Publicumnak ohajtott öröme-re meg-fogja jobbittani.

Szikszó Sept. 17-dikén — Tegnap vala a' *Tiszán* innen lévő Reformátusoknak azon örvendetes napjok, mellyen az Isteni sűgallástól vezéreltetvén a' meg holt *Szalay* Urnak helyébe ujj közönséges Lelki-Pásztort választottanak magoknak. Számosan gyűltek ide mind a' két renden lévő Uraságok, tegnap előtt már dugva vóltak a' Vendég-fogadók, és a' betsülletesebb Lakósok' házaik, tegnap reggel öszve gyülekeztek a' Templomban, és az Isteni szolgálat után, Tiszt. *Szathmáry* Miklós Ur a' Keresztessy Prédikátor 164 vokokkal választatott Református Püspöknek a' *Tiszán* innen lévő *Diocesisben*. — Nállunk olly meleg idők járnak mint nyárban, és ha így tart, a' szűz szőlő borunk lesz elég, már is a'zík a' gohér, kivált a' Hegy-alyán igen jó szüretet reménylenek.

Kassa Sept. 14-dikén. — Itt a' szomszéd faluban *Maloveszkán* Bútsú vólt a' napokban, és a' szokás szerint nem minden tsudálatos történet nélkül ment véghez: egy születésétől fogva néma személy, áhítatoskodása között szóllalt meg életében leg először. — De nem-is lehet le írni azon buzgóságot, mellyel az ott lévő tsuda-tévő Képhez járulnak a' Keresztények; sokan térden másztak innen egész addig, mások töredelmes-képpen borsót tettek tsizmájokba, és úgy menttek; mások ismét minden két lépésre egyet léptek visszra felé, hogy testeket azzal-is sanyargathassák. Például szolgálhat ez a' kegyesség a' mostani hitetlen *Aufkleristákna k.*

Nyitra 17-dik Sept. — „Az Országunkban, talám leg-nevezetesebb *Nyitra* V.megye, mostan is meg-érdemli rólla való méltó emlékezetre, egy néhány betűinknek bé-iktatását. Akár Uradalmainak minémüséget, akár külömb-külömb-féle abban lévő Uraságoknak sokaságát, akár sok féle történetekben való viseletit vegyük szemeink eleibe, kell rólla

rólla állitanunk, hogy sok tekintetben, más V. megyéknek sérelmek nélkül, elsőséget érdemel. Első és talám utolsó - is, mostani tselekedetére nézve: miért? azért - is, mivel Fejedelméhez való buzgóságát különös nagy serénységgel és vizálkodás nélkül ugy ki nyilatkoztatta az Országunkban elrendelt segedelem iránt, hogy ebben a' Megyében sem Conscriptiónak, sem repartitiónak semmi nyoma sem találtatik. Ama bölts Kormányozója Nagy Mgú Gróf *Forgáts* Miklós Ur ő Kegyelmeisége, noha *Frankfurti* útra való készülete miatt, talám leg későbbre hirdette - ki, a' tudva lévő dolgokban, a' Közönséges Gyűlést; még - is szerentsésnek állitathatik, mivel olly Gyűlés tartatott, melly mint Fejedelmünknek kedvére, mint pedig Nemzetünknek - is igen nagy díszére szolgál. Mert az alatt, midőn a' Törvénynek ki szolgáltattása, tudni - illik Fixumok és Sedria név alatt, 27 - dik Augustustól fogvást 10 - dik Septemberig tartatott, oly személyeket rendeltett - ki, a' kik tudták ki - mérsékelni minden Urnak vagyonát. Evel a' munkával, midőn már a' ki - rendeltettek készen valának, most folyó hónapnak 11, 12, 13, és 14 napjain tartatott a' Közönséges Gyűlés. Leg első napja - is, valamint szokás szerint az előbbi Gyűlésnek Protocollumi által olvastattak, melly tovább négy óránál tartott, ugy a' Fő Ispány a' Karokat és Rendeket, az Ország által elrendelt és a' Megyét érdeklő segedelem iránt, olly hathatós Orációval buzdította, hogy ki - ki annak ki - nyomtattását kívánta; de sikeretlenül, mivel nyomtató Sajtó alá nem engedte adni. Következett erre ujjolag egy néhány Uraknak ki - rendeltése, a' kik a' V. megyebéli Gyülekezetnek színe előtt le tett hit után arra köteleztettek, hogy azon munka a' melly már is a' Törvények ki - szolgáltatása alatt némelly ki - rendeltettek által ki - dolgoztatott, mérték serpenyőre vétetnék. E' meg - lévén, kérettetett a' Kormányozó, hogy lenne ő Exc. ja azon ki - rendelt személyeknek elő - ülője, a' mint - is

meg

meg nem vetvén ezen kérést; ha jól emlékem, vagy 30 ki-rendelteknek vólt Elő-ülője. Ezek A. B. C. D. Szerint, kinek kinek elől vették vagyónát, és nagy tsendességben ki-dolgozták azt, a' mi kinek kinek birtokát érdekelni fogja. Ez efféle-képpen ki-dolgoztatott munka, más nap a' Köz-Gyűlésben, minnyájoknak jelen-létekben, minden felszegetés nélkül, közönségesé tétetett; és ez szerint minden készséggel bé-is szedetik az a' mi *Nyitra* V.megyétől kivántatik. Nagy ditséretet érdemel valóban a' Fő-Ispány Ur, hogy illy útat mutatott a' bé szedésre, melly minden *præjudiciumot*, vagy elő ítéletet, minden *Conscriptiót* az az fel-vetést, minden abból következő *Repartitiót* vagy felosztást el-hárította. Ekkor a' Vármegyének Palotájában első nap a' főbbeket két Táblánál; ezen kívül a' Vendégfogadóban és a' Piáristák *Convictusában* is minden Kerületnek Szolga-Birái által tsinoson és helyes elegendőséggel vendégelte a' többieket. Ha az olvasó tudja, hogy a' segedelem majd nem hét száz ezer forintokból álló itt, tehát tudhatja azt is, melly számosoknak kellett lenni a' Vendégeknek, mellyeknek száma szünetlen tartott, még is a' főbbek 11. 12. 13 napokon ő Exja által vendégeltettek. Bóldognak tartja magát a' V.megye, hogy illy Vezére vagyon; bóldognak fogja akkor is magát állítani, ha halála után, mellyet az Ur Isten még messze távoztasson, Gróf *Forgács* Miklósnak hasonlói ő Exja Kormányzékibe ülni fognak.

Kulán 11. Sept. — „ Ha mi meg-némulnánk, a' kövek önnön gyalázatunkra meg-szóllamlának, bámulván a' F. Kamarának példás és ritka Kegyes-ségét, mivel meg nem szünik, az ő Jobbágynak tökéletességekre, és bóldogságokra tzelező dolgoknak elő-mozdítását éreztetni, és olly fáradhatatlan buzgósággal, hogy még illy háborús és költséges időkben is, Atyai bő kezűségét, a' többi Földes Uraságoknak örökös példájokra meg-mutatni

rólla állitanunk, hogy sok tekintetben, más V. megyéknek sérelmek nélkül, elsőséget érdemel. Első és talám utolsó - is, mostani tselekedetére nézve: miért? azért - is, mivel Fejedelméhez való buzgóságát különös nagy serénységgel és vizázkodás nélkül ugy ki nyilatkoztatta az Országunkban elrendelt segedelem iránt, hogy ebben a' Megyében sem Conscriptiónak, sem repartitiónak semmi nyoma sem találtatik. Ama bölts Kormányozója Nagy Mgú Gróf *Forgáts* Miklós Ur ő Kegyelmeisége, noha *Frankfurti* útra való készülete miatt, talám leg későbbre hirdette - ki, a' tudva lévő dolgokban, a' Közönséges Gyűlést; még - is szerentsésnek állitathatik, mivel olly Gyűlés tartatott, melly mint Fejedelmünknek kedvére, mint pedig Nemzetünknek - is igen nagy díszére szolgál. Mert az alatt, midőn a' Törvénynek ki szolgáltattása, tudni - illik Fixumok és Sedria név alatt, 27 - dik Augustustól fogvást 10 - dik Septemberig tartatott, oly személyeket rendeltett - ki, a' kik tudták ki - mérsékelni minden Urnak vagyonát. Evel a' munkával, midőn már a' ki - rendeltettek készen valának, most folyó hónapnak 11, 12, 13, és 14 napjain tartatott a' Közönséges Gyűlés. Leg első napja - is, valamint szokás szerint az előbbi Gyűlésnek Protocollumi által olvastattak, melly tovább négy óránál tartott, ugy a' Fő Ispány a' Karokat és Rendeket, az Ország által elrendelt és a' Megyét érdeklő segedelem iránt, olly hathatós Orációval buzdította, hogy ki - ki annak ki - nyomtattását kívánta; de sikeretlenül, mivel nyomtató Sajtó alá nem engedte adni. Következett erre ujjolag egy néhány Uraknak ki - rendeltése, a' kik a' V. megyebéli Gyülekezetnek színe előtt le tett hit után arra köteleztettek, hogy azon munka a' melly már is a' Törvények ki - szolgáltatása alatt némelly ki - rendeltettek által ki - dolgoztatott, mérték serpenyőre vétetnék. E' meg - lévén, kérettetett a' Kormányozó, hogy lenne ő Exc. ja azon ki - rendelt személyeknek elő - ülője, a' mint - is

meg

meg nem vetvén ezen kérést; ha jól emlékem, vagy 30 ki-rendelteknek vólt Elő-ülője. Ezek A. B. C. D. szerint, kinek kinek elől vették vagyónát, és nagy tsendefségben ki-dolgozták azt, a' mi kinek kinek birtokát érdekelni fogja. Ez efféle-képpen ki-dolgoztatott munka, más nap a' Köz-Gyűlésben, minnyájoknak jelen-létekben, minden felszegetés nélkül, közönségesé tétetett; és ez szerint minden készséggel bé-is szedetik az a' mi *Nyitra* V.megyétől kivántatik. Nagy ditséretet érdemel valóban a' Fő-Ispány Ur, hogy illy útat mutatott a' bé szedésre, melly minden *præjudiciumot*, vagy elő itéletet, minden *Conscriptiót* az az fel-verést, minden abból következő *Repartitiót* vagy felosztást el-hárította. Ekkor a' Vármegyének Palotájában első nap a' főbbeket két Táblánál; ezen kívül a' Vendégfogadóban és a' Piáristák Convictusában-is minden Kerületnek Szolga-Birái által tsinoson és helyes elegendőséggel vendégelte a' többieket. Ha az olvasó tudja, hogy a' segedelem majd nem hét száz ezer forintokból álló itt, tehát tudhatja azt-is, melly számosoknak kellett lenni a' Vendégeknek, mellyeknek száma szünetlen tartott, még-is a' főbbek 11. 12. 13 napokon ő Exja által vendégeltettek. Bóldognak tartja magát a' V.megyé, hogy illy Vezére vagyon; bóldognak fogja akkor-is magát állítani, ha halála után, mellyet az Ur Isten még meszse távoztasson, Gróf *Forgács* Miklósnak hasonlói ő Exja Kormányzékibe ülni fognak.

Kulán 11. Sept. — „ Ha mi meg-némulnánk, a' kövek önnön gyalázatunkra meg-szóllamlának, bámulván a' F. Kamarának példás és ritka Kegyes-ségét, mivel meg nem szünik, az ő Jobbágyainak tökéletességekre, és bóldogságokra tzelező dolgoknak elő-mozdítását éreztetni, és olly fáradhatatlan buzgósággal, hogy még illy háborús és költséges időkben is, Atyai bő kezűségét, a' többi Földes Uraságoknak örökös példájokra meg-mutatni

tatni nem általja. Ime a' tökéletes példa 's homaly nélkül való tükör!

A' mi *Ns Bács V. megyén*kben a' *Zombori Cameralis* Uraság kegyes szárnyai alatt minden Templomok, Parochiák, és Oskolák, semmi nemzetre való tekintet nélkül a' *F. Kamara* költségen épülnek. Valamint

Leg-közelebb el múlt 2. múlt *September*be vala szerentsém látni, egy *Kuczura* nevű *Cameralis* Helységben a' *Romai Cath. Anvaszentegyházzal* meg edgyesült *Görög* vallású *Orosz Nemzet* ujj *Temploma* *Fundamentalis* Kövének tételekor esett pompát. Ezen egész pompa minden alázatossággal és ajtalsággal ment véghez, ugy hogy még a' *Külföldiekben* és más *Vallásuakban* is illetődést lehetett vala szemlélni. Mivel kezdetekor, a' *Görög* tzeremoniák szerint folytatandó sz. *Mise* szolgálattyanban együtt, egyszerre, és egy *Oltárnál* két azon *Görög* *Lelki Atyák* kezdték, és folytatták hivataljokat egész *Evangeliumig*. Ennek utánna pedig *B. Bernyákovits* ő *Nsága* a' *Kalotsai* *Érsekségben*, *Clericus* 2. dik *Efztendőbéli Theologus* a' maga bölts, és fontos tanításával minnyájunkat bámulásba hozott, a' *Ns Rendtől* egész tapsolást nyert, az *Oroszok* szeméből pediglen könyveket tsafart ki.

Ezen hathatos tanítás után a' *mozsarak* *harsogása* között, ismét a' *Sz. Misének* folytatásához kezdettek. Ez után következett a' *Processió* az *Ó* és *Ujj Templom* körül, és mind a' négy részén a' léendő *Templomnak*, *Éjszak*, *Dél*, *Nap kelet*, és *Napnyúgott felöll* négy *Evangeliumok* olvastatának el, és mindeniknek végezésével, az *ágyuknak* *harsogásával* a' *Levegő* ég hasogattatik vala.

Ez alatt egy a' jelen vólt *Papi személlyek* közül, különös *Mise* mondó ruhával fel-ékesítve, a' léendő *Templomot* kívül 's belől körül járván *szentelt vizzel* meg hintegette.

Utollyára az erre a' tzeremoniára meg-hagyatott, örök emlékezetnek okaért ön táblára metztett

tett igen ékes irásnak a' természeti köben mester-ségesen ki vágatott üresség elsőben a' Papi szemé-lyektől közönségesen meg-szenteltetett, és ki-tel-hető képpen meg-áldatott, a' Fundamentalis ón-tábla belé tétetett, és téglákkal bé-fedezettetett.

Ennek utánna sorfok szerint a' jelen-lévők el-sőbben is ugyan a' Külső Nemesek, ezek után pe-dig mások egy-más után, ki téglát, ki meszet, a' Fundamentalis Kő-hegyében alkalmaztattak.

E' képpen vége lévén a' Sz. Czeremoniának, mentünk a' Parochialis Házhoz, a' hol egy díszes Sátor alatt, sok számú, és különös rendű Vendé-gek, a' kész ételhez és mulatságra várattattanak.

Külső Levelek.

Páris. — Itt még Sept. 4-dikén reggel meg-nem szűnt vala némelly tömlötzben a' fogjoknak öl-döklése. Ezen 2 nap és 2 étzaka szünetlen tartott pél-da nélkül való véres szomorú játéknak külömb-kü-lömb-féle szép szinekkal mázolt fogásokat keresnek már most a' Párisiak, 's külömb külömb-féle köl-teményekkel akarják meg-tsalni a' világot. Hogy a' Párisi *Criminale Forum* késett a' fogjoknak meg-ítélésével, ez egyik okul szolgált a' népnek a' fogjok' fel-mészárlására. De hiszen itt a' *Criminale Forum* maga hibázott, nem a' gyilkosan meg ölettetett fog-jok, a' kik között ha valóságos bűnösök sokan vól-tanak is, tanáltathattanak volna bizonyoson sokan olyanok is, kik vagy tsupa ártatlanok vóltanak, vagy leg alább ilyen kinos fel-mészároltatást nem érdemlertének volna.

Ezen *Párisi Criminale Forumnak* tagjait a' 10-dik Augustusi ujj Revolutiónak alkalmatosságával maga a' nép válofztotta vala, és ennek *Præfessévé* egy kegyetlenségéről esmeretes *Roberspier* nevű *Já-kobitot* tett vala. Az óltától fogva majd minden nap ujj ujj véres áldozatokkal kellett a' nép' dü-hőségének engeszteltetetni. Így folyt ez August. 31-di.

31 dikéig, a' midön a' *Fonteneblói Gubernátor Montmorin* ártatlannak tanáltatván, szabadon botsáttatott. *Páris Vároisa* ezen a' dolgon, mint a' töviss díznó, fel borzadván, igazságtalansággal kezdette vádolni a' *Birákat*, kik a' népet tsak az által tsendefithették valamit, hogy *Montmorint* ismét tömletzre vetvén, másodszori ítélet tétel alá vonták. — Ezen dolognak vagyön még valami szine: de kizonyoson tsak ezért a' *Párisi nép* a' tudva lévö iszonyuságokra nem vetemedett volna. A' *Jákobiták* jól tudják azt, hogy ezen minden emberiség ellen való történetet az egész világ nékiek tulajdonítja, és ezért a' *Közönséges Levelekbe* is kihirdettették azokat a' fogásokat, mellyek által a' magok tselekedeteiket a' világ előtt valamit széppithetik: — „

„Sept. 2-dikán jó reggel — *igy szóllanak* — midön a' *Sorompók* felnyittattanak volna, igen nagy számu *Nemz. Gárdisták* jelenének-meg, kik szekereken a' városrol elakartának távozni, kiket midön áristálni akartának volna, nem adták-meg magokat, és ezért erőszakra kerülvén a' dolog, mind megölettetének. A' megölettettek között *Nemzeti Gárda* ruhában némelly meg nem esküdött *Papok* is tanáltatván, ezt a' nép mindjárt roszra kezdette magyarázni, *Komplótot* gyanított lenni a' dolog alatt, és mint a' villám a' fogságban lévö *Papokra* ütven, őket egyszeriben feláldozá. Nem lett volna talám az öldöklés illyen kegyetlen, ha a' *Klastrom-bélieknél* a' már tudva lévö kereszties kártyákra nem akadt volna a' nép. Már ekkor sem a' *Nemz. Gyűlés Commissáriusai*, sem a' nép *Mammonnya Manuel*, nem használhattanak semmit, söt a' magok életeket óltalmazai elégnék tartották. „

„A' *Párisi nép* — *igy szinlik a' dolgot továbbá a' Jákobiták* — „nem vehette magát réá arra, hogy a' fő városból el-távozván tulajdon belső el-lenségeit, és az *Austriai* fegyver szerentséjének örvendő nyilvánóságos békételenkedöket a' maga háza megett életben hátra hagyhassa. Már — *igy szoll*

szoll egy Jákobita Levél — már ekkor minden előre való készülétek megvalának tétetve, hogy mi-hellyest a' fegyveres nép Párisból el távoznék, a' fogjok azonnal a' tömletzekből ki-szabadittatván, fegyverbe öltöztetnének, és a' több ölzve esküdteknek segedelmével, a' szabadságnak és egyenlőségnek minden barátjait egyszeriben ki-óltsák a' világról. Minden fogolynak egy nyakba verő tanálatott a' nyakában, mellyen egy kardal keresztül ökleltetett kettős szív szemléltetett, ilyen felyül való irással: *Jésusnak szent Szive!* — a' sziven aloll pedig: *óltalmazz minket!* — és meg volt határozva, hogy mi-hellyest a' fogjok a' tömletzből ki-szabadultának volna, egyenesen a' Polgárok házaira rontsának, és az azokban tanálatott afiszony és férfi személjeknek ezt kiáltván: *Jésusnak szent szive!* — valaki erre ezt nem felelte volna: *óltalmazz minket!* — egyszeriben meg-öljék. A' fogjok, a' kik mind ezeket tudván, a' magok szabadságokat remélették, azzal-is vádoltatnak halálok után, a' mikor már magokat nem menthetik, a' Jákobitáktól, hogy Sept. 2-dikára virradó étzaka így kiáltoztanak volna a' tömletzekben: — *éljen Condé! éljenek az Austriaiak!* 's a' t.,,

Hogy a' *Jákobiták* a' népet és a' világot még jobban-is meg-tsalhassák, már most a' Tömletztartókat-is minyájon minden hozzájuk tartozó szolgákkal együtt fogságra tették, 's mintha ezek magok-is részeseek lettenek volna a' Komplótban, szoross *inquisitió* alá vonták őket. — Ezek azok a' fekete szinekkal festett vádak, mellyekkel a' *Jákobiták* a' Párisiakat magoknak, tulajdon *Itélő-Birájokká* 's egyszersmind *Hohérokká* is tették.

A' *Párisi* népet annyira el-dühösítették, és oly gyanussá tették a' *Jákobiták*, hogy már most magok-is bajoson birhatnak velek, sőt a' leg-hevesebbeknek közüllök semmi hitele nem kezd lenni a' nép előtt. Illyenek a' többek között *Brisót*, *Condorcet*, és *Godet*, kik már most hazájok árulásával

val vádoltanak. — *Brisót* azzal vádoltatik, hogy az *Anglus* pénz által megvesztegettvén, vagy a' *Jórki*, vagy a' *Braunschvájgi Hertzegnek* Frantzia Királya való tételén munkálódnék. — Magának a' Nemz. Gyűlésnek is a' vettetett szemére, hogy 16 dik *Jaiost* ismét vissza akarná Királyi székébe helyheztetni. A' Nemzeti Gyűlés ellenben, hogy ezen vádból magát ki tisztithassa, egy különös hitet teve le Sept. 4-dikén közönségesen az iránt, hogy sem az egész Nemz. Gyűlésnek, sem pedig ennek valamelyik egyes tagjának nintsen tellyes-séggel az a' gondolatja és akarata, hogy valami ujj Királyt válozzon, sőt hogy a' *Királyi Méltóságot*-is valaha vissza állítsa: hanem minden dolognak, a' mi tsak egyszer Királyi, egész erejéből ellene állani szándékozik, és egészen a' *Nemz. Conventre* (Közönséges Nemz. Gyűlésre) fogja azt bizni, hogy Frantzia Országban a' maga tettése szerint való *Uralkodás formáját* állítsa fel. — (Jó lenne, ha mások is hozzá nem szollandának a' dologhoz.)

Az után a' Nemz. Gyűlés elejébe hivattattanak minden Párisi Elölljárók, az ujj Párisi *Köz tanács*, a' város 48 osztályainak minden *Præfessei*, és minden Nemz. Gárda fő Kapitányok, kik hiteknek le tétele által arra kénytelenítetttenek magokat kötelezni, hogy a' személyes bátorságot, és mindeneknek tulajdonát egész a' lehetőségig óltalmazni meg nem szűnnek, és ha a' szükség kívánni fogja, a' Törvénynek bé töltetése mellett életeket-is le tenni készek lesznek. Illyen hitnek le tételére fognak az egész Országban minden Elölljárók és Polgárok köteleztetni. — Ezen Dekretomát alig készithette el a' Nemz. Gyűlés, midőn az egész várost az a' hir futotta vala ismét el, hogy a' városon minden felé Koriféusok nyargalnának alattomban széljel, kik a' népet, minden Fabrikásoknak és Kereskedőknek fel-prédálására ingerelik. Egy ilyen Koriféus akkor mindjárt a' *Dekretom* szerint el-is fogatta.

gattatott, és fogságra tétetett. — De mit használ már itt a' Dekretom-is? — „

„Valami 18-ig való meg nem esküdött Papok és Püspökök p. o. pafsust kérvén magoknak, hogy mint a' N. Gyűlés Dekretoma szerint hazájokból számkivetettek, bántodás nélkült ki-mehessenek, szekérre ülnek, és a' városból ki indulnak. Mit gondolt a' nép, mit nem — a' linéánál ezeket is árestálván, visszafizeti a' városba, és a' mindön a' tömletz mellett szekereikről le-szállanak, kínos halállal ölé-meg ezeket is egyen kívül, a' ki a' sokaság között szereztsésen elszaladott. — Legjobb Dekretoma vagyon itt azoknak, a' kik innen jó elején ki-jöhettének, és már most a' Pruzizus és Ausztriai Sergek segedelmével közelittenek visszafizet felé, mint a' *Frantzia Printzek*.

Páris 8. Sept. Már ekkor ismét uj szonyuságok Postáji jelengették magokat. *Pétion* egy irást terjesztvén a' Nemz. Gyűlés elejébe, ezeket jelentette: -- hogy ismét erőszakos mozdulások izenléttének a' nép között, a' melly miatt a' 3-dik Sept. szomorú-játéknak előfordulásától lehetne ismét tartani — hogy a' nép ismét tolyongani kezdvén, azontanakodik, hogy a' maga belső ellenségei ellen akarván indulni, ne hogy valami ellenséget tanáljon maga után Párisban hátra hagyni, a' kik az ő jelen nem létét haszonra fordítván, bolzszút álhasanak. Ő maga — *igy szoll tovább Pétion* — még ez egy alkalmatossággal zabolán tudta hordozni a' népet: de a' jövődőről tovább nem felelhet. 's több e' félek. „ — (Itt a' 3 dik Sept. ri zenebonát érti *Pétion*, és hogy a' Királyi Fami-liát ő általmazta legyen ekkor meg, 's hogy tovább nem igéri erre magát.)

Páris 10. Sept. — Az *Orléáni* Státus fogjai Sept. 8 dikán 2-ezer kísérek és 6 ágyuk között, mind együtt 54-en, *Versáliában* megérkezének, és a' néptől körül vétettétvén, minek-utánna az őrzők kezei közzül erőszakoson ki-vétettének volna, ir-galmat.

galmatlanul fel-mészároltatának, ki-vévén kettőt, kiket csak a' jó szerentse tartott meg. Ezeknek szerentsétlenségét, kik között vagyon más fő szeméjeken kívül Ex-Minister *Delesart* is, már Septemb. 3-dikán sokan gyanították; mivel a' meg-dühödött népnek egy része még ekkor meg indult vólt *Orléán* felé, és ugyan ezért határozta vólt meg a' Nemz. Gyűlés még ekkor, hogy a' fogjok innen bátorságosabb helyre hozattassanak.

Már most a' Frantziák még a' halottak nyugvó helyeiknek sem kedveznek. Minden értznek neme, a' melly ágyunak, golyóbisnak, vagy pénznek alkalmas, elő kerestetik, és az olvasztó mü-helyekbe küldettetik. A' szökő-kútaknak drága ón készületei, és a' nagy emberek 's Fejedelmek értz koporsói, meg-olvasztatnak, 's haszonra fordittatnak.

Közelebbről némelly Párisi okos Polgárok a' Sz. *Rochus* Templomában lévő Kripta béli értz koporsók bontogatásaihoz kezdvén, még ott helyben mindjárt meg-tanálák büntetéseket, mivel egy néhányan közzüllök vigyázatlanul bánván a' dologgal, a' meg-velzett gőz miá szörnyü halállal halának-meg, többen pedig terhes betegséget kaptanak. — Ezen történet a' Nemz. Gyűlésnek tudtára adattatván, azt írják, hogy a' holtaknak koporsóit bántani, már ismét meg tiltotta vólta.

A' Párisi házósulandó szenrélyek öszve adattatásának formája ez: — „N. N. nevezetü, ilyen 's ilyen foglalatolságu férjfi-szeméjly, vélzi magának feleségül ebben 's ebben az utzában lakó leány-afizont, kik edgyütt Törvényes házóságban élni meg-egyeztének, és a' Párisi Elölljárók elejébe e' mái napon azért jötenek, hogy egy-másnak tett ajánlásait meg-ujjítsák; a' melyre nékiek a' Státus Törvényének ereje szerint, tellyes hatalom engedtetik. — Igy adatnak most férjhez a' Párisi Leányok.

A' Nemz. Gyűlés a' *Málthai Ordó* örökségeit is ezen napokban el-foglalván, meg-határozta, hogy

hogy minden ő meg-mozdulható drágaságait eladassa, és az árát ezeknek a' Nemzet hasznára fordítsa.

A' minap szomorúan említettük vólt, hogy Páris várofsának egyik osztálja a' szent *Rochus* ezüst képét a' Nemzet költségére az olvasztó és pénz-vevő házakba küldötte légyen. Most ismét azt olvassuk, hogy a' *Luxemburg* nevű osztálja is Párisnak így tselekedett a' 396 márkot nyomo Sz. *Sulpicius* temploma béli *Szüz Mária* ezüst képével, és minden hozzá tartozó egyéb ezüst edényekkel, 's egy Márván kőből való *Mária* képet ajándékozott nékik helyette.

A' *Londoni* Levelek azt írják, hogy Angliában is nagy hire futamodott vólna annak, hogy a' Frantziák a' *Jorki Hertzegnak* akarták légyen a' Frantzia Koronát fejébe tenni, és ha szintén az egész dologból semmi nintsen-is, azt leg-alább könnyen fel-lehet a' *Jakobinusokról* tenni, hogy nékik fordúlt-meg e' féle az eszekbe; mellyel az Európai Fejedelmek *Coalitiojának* egy kevéssel nagyobb gondot adtanak vólna. — — Egy más *Londoni* Levél pedig azt erősíti, hogy az Anglus Udvar már most erősen láttatik sajnállani, hogy magát a' Frantziák új *Constitutiójának* meg-fundálására előbb, midőn még késő nem vólt, meg nem határozta; mivel így a' Frantzia Királyt-is, a' mostani szenvedéseitől bizonyoson meg-szabadította vólna, 's Királyi székében meg-erősítette vólna.

A' Frantzia Királyról azt írják, hogy hideg vérrel múlat a' számára ki-rendeltetett lak-hellyen. A' Király maga a' *Horátiust* fordítja, a' *Dofént* pedig holmi Szomorú játék-béli szép dolgotskáknak meg-tanulására, és könyv nélkült való elő-mondására tanítgatja.

A' Tsatázó szélekről.

A' Frantziák Generálissa *Dumourier* olyan tudósítást tett közelebbről a' Nemz. Gyűléshez: —
„ hogy

„ hogy az alatta lévő Sergek 42-ezer fejekre, a' *Kellermann* alatt lévők pedig 16 ererre szaporodtának; volna.

— — Ezen itt említett két Frantzia Generálisok *Reims* mellett, *Lukner* pedig *Chalons* körül erősítették-meg magokat. *Dümourier* nevezetesen a' *Clermonti* poszszusokat olly véggel foglalta-el, hogy az egyesült Sergeket ezen belől ne bortsássa.

A' Frantzia Flándriába bérukkolt *Albert* Hertzeg Auszriai Sergei *Lille* felé közelittenek, és itt akarnak egy probát tenni. *Lanoy* és *Rouboix* nevű két Flándriai városoknak ugyan ezen Sereg által való meg-vétettetéséről már emlékeztünk, melyekről már a' Bétsi Hadi fő Kantzellária is kiadatta a' bizonyos tudósítást. A' *Flandriában* vagy két helyeken a' Frantziáktól el hagyatott és a' miénkektől el foglaltatott Magazinumok 200-ezer *Livrákra* betsültetnek.

Thionville városa még Sept. 10-dikén sem vala meg-vétetve, és kétségben eséshez hasonló vakmerőséggel óltalmazza magát. Vizzel egészen körül vagyon véve, a' házak fedelei pedig levonattatván, minden házak egy néhány lábnyi vastagságnyira ganéjjal fedettenek-bé, úgy hogy már most még a' tüzess golyóbisok is igen keveset ártanak. Azt is erősítik az ujjabb hírek, hogy ezen város már most nem is ostromoltatik, hanem csak bérkezltve tartatik, és a' H. *Hohenlohé* Sergének egy rélze innen elébb indúlt a' *Braunschvájgi* Hertzeg rendeléséből a' Pruszszus Sergek mellé. *Károly* fő Hertzeg a' *Thionville* mellett fekvő táborból ismét meg-tért *Luxemburgba*. Ide hozattatott a' maga bal karját *Thionville* mellett szerentsétlenül el-veisztett Gen. *Printz Waldek* is. — A' *Saarlouis* Városa béli Frantziák a' *Treviri* Vál. Papi Fejedelem határjaira ki-ütvén, és egy darabig itt prédálván, visszsa vonták magokat ismét.